

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 384/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **ARIES TRUSTEE, k.s.**, Skalná 9, Bratislava, správcu konkurznej podstaty úpadcu **COMETAR, s.r.o.**, v likvidácii, v konkurze, zastúpenej **ARIES LEGAL s.r.o.**, Skalná 9, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ndc/26/2024 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie najvyššiemu súdu.

2. Sťažovateľka na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v upomínacom konaní podala proti žalovanému návrh na vydanie platobného rozkazu. Potom, keď sťažovateľka v konaní vedenom pod sp. zn. 18Up/839/2024 podala návrh na pokračovanie v konaní, okresný súd postúpil spor na všeobecný súd žalovaného – Mestský súd Bratislava IV. Postúpenie okresný súd odôvodnil § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

3. Mestský súd Bratislava IV s postúpením nesúhlasil a vec predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti s tým, že podľa jeho názoru medzi sporovými stranami ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah podľa § 261 ods. 6 písm. a) Obchodného zákonníka (OBZ).

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol o kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že podľa podanej žaloby došlo k úbytku z účtu právneho predchodcu úpadcu bez jeho vedomia v prospech žalovaného, ktorý bol v danom čase spoločníkom a konateľom právneho predchodcu úpadcu, pričom tieto peňažné prostriedky žalovaný správcovi nevydal. Podľa najvyššieho súdu ide o konanie na peňažné plnenie v spore z obchodného záväzkového vzťahu v zmysle § 261 ods. 6 písm. a) OBZ, na ktorého rozhodovanie je kauzálne príslušný v zmysle § 22 písm. a) Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov Mestský súd Bratislava III.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje tým, že určenie súdnej príslušnosti je významným obsahom žaloby, ktorý formuluje žalobca. Nadväzne na to uvádza, že v konaní vedenom Mestským súdom Bratislava IV pod sp. zn. 16Csp/66/2024 sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ) z dôvodu, že žalovaný dostal žalovanú sumu bez akéhokoľvek právneho dôvodu.

6. Sťažovateľka podporne poukazuje na nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu, a to najmä na časť, podľa ktorej vznik tvrdeného bezdôvodného obohatenia nesúvisel s účasťou žalovaného na spoločnosti žalobcu ani s prevodom jeho obchodného podielu, ale s iným konaním opísaným v žalobe.

7. V závere sťažovateľka uviedla, že porušenie označených práv je v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym a nezákonným postupom zo strany najvyššieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny) a prejednanie vecí súdom zriadeným zákonom (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý rozhodol o kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III z dôvodu posúdenia vzťahu medzi sporovými stranami v zmysle OBZ.

9. Ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (m. m. IV. ÚS 187/09, III. ÚS 531/2014). Vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002), vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 514/2022).

10. Na podklade uvedených stabilných judikatúrnych postojov ústavný súd konštatuje, že využitie jeho právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je orientované na prieskum zásahov do základných práv slobôd, ktoré majú povahu rozhodnutia o parciálnej procesnej otázke v priebehu ešte právoplatne neukončeného konania všeobecného súdu. V tomto prípade však ide o rozhodnutie samotného najvyššieho súdu o kauzálnej príslušnosti (ako spoločne nadriadenému obom súdom), ktoré už nemôže byť predmetom ďalších revízií, a to ani v rámci odvolacieho či dovolacieho konania vo veci samej, okrem prípadu, že by vyšli najavo nové skutočnosti týkajúce sa kauzálnej príslušnosti konajúceho súdu vo väzbe na uplatnené právo na zákonného sudcu. Preto ústavný súd pristúpil k vecnému prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

11. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie.

12. Okrem toho ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k porušeniu práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby na prístup k súdu garantovaného (aj) prostredníctvom čl. 6 ods. 1 dohovoru by mohlo dôjsť vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), teda najmä vtedy, ak by všeobecný súd (bezdôvodne) odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 330/2018).

13. Príslušnosť súdu, či už vecná, funkčná, kauzálna alebo miestna, sú procesnými podmienkami konania na strane súdu. Skúmať svoju vecnú, kauzálnu a funkčnú príslušnosť ako podmienku konania počas celého konania, a to aj bez námietky, je úlohou všeobecného súdu.

14. Sťažovateľkinu námietku o rozpore odôvodnenia v časti napadnutého uznesenia, v ktorej najvyšší súd konštatuje, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, s časťou, v ktorej najvyšší súd uviedol, že medzi stranami ide o obchodnoprávny vzťah, je potrebné považovať za nedôvodnú. Uvedené formulácie ústavný súd nepovažuje za rozporné. Vyplýva z nich, že najvyšší súd posudzoval kauzálnu príslušnosť podľa obsahu žaloby a konkrétnych skutkových okolností vymedzených žalobcom, nie iba formálne podľa paragrafového označenia uplatneného hmotnoprávneho nároku a tieto následne vyhodnotil.

15. Je potrebné zdôrazniť, že aj sťažovateľka sama v podanom návrhu na vydanie platobného rozkazu deklarovala, že žalovaný bol v čase výberu peňažných prostriedkov z účtu právneho predchodcu úpadcu jeho spoločníkom a konateľom. V predmetnej veci ide teda o posúdenie obchodných záväzkových vzťahov medzi samotnou obchodnou spoločnosťou a jej spoločníkom/konateľom, resp. ich porušenia. Aj v ústavnej sťažnosti predostiera svoj nesúhlas s posúdením sporu ako obchodnoprávneho bez bližšieho odôvodnenia, čím stavia ústavný súd do pozície ďalšej opravnej inštancie. Ústavný súd však nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

16. Hoci napadnuté uznesenie možno hodnotiť ako úsporné, najvyšší súd v ňom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutkové okolnosti považoval za podstatné pre záver, že v posudzovanom prípade ide o klasický obchodnoprávny spor.

17. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu